

КП № 202 ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ ВЪРХУ ЩИТОВИДНА И ПАРАЩИТОВИДНИ ЖЛЕЗИ СЪС СРЕДЕН ОБЕМ И СЛОЖНОСТ

1. Минимален болничен престой – 2 дни

3. КОДОВЕ НА ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ

Биопсия на щитовидна или парашитовидна жлеза	
30075-03	Биопсия на тироидна жлеза
Биопсия на щитовидна или парашитовидна жлеза	
30075-02	Биопсия на паратироидни жлези
Тироидектомия	
30306-01	Тотална тироидна лобектомия, едностранна Хемитироидектомия <i>Не включва:</i> такава след предишна операция на щитовидна жлеза (30297-02 [114])
Други ексцизионни процедури на щитовидна и парашитовидна жлеза	
30313-00	Ексцизия на тироглосална киста Процедура на Sistrunk
30314-00	Радикална ексцизия на тироглосална киста или фистула <i>Включва:</i> ексцизия на: • подезична кост • тиреоглосален канал
Тироидектомия	
30310-00	Субтотална тироидектомия, едностранна Ексцизия на лезия на щитовидна жлеза БДУ Частична тироидектомия, едностранна Тироидна истмусектомия <i>Не включва:</i> такава след предишна операция на щитовидна жлеза (30297-02 [114])
Други ексцизионни процедури на щитовидна и парашитовидна жлеза	
30313-00	Ексцизия на тироглосална киста Процедура на Sistrunk
30314-00	Радикална ексцизия на тироглосална киста или фистула <i>Включва:</i> ексцизия на: • подезична кост • тиреоглосален канал
Паратироидектомия	
	Паратиреоидектомия при хиперпаратиреоидизъм
30315-00	Субтотална паратироидектомия Частична паратироидектомия

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура и минимум три диагностични процедури от различни блокове, посочени в Приложение № 21 и насочени към основната диагноза.

Оперативната процедура за тиреоидектомия – може да бъде изпълнена и с лазерна апаратура.

Основна процедура 92191-00 или 92191-01 се осъществява при необходимост и се прилага при диагностициране на COVID-19. Тази процедура се извършва при показания и се отчита като допълнителна диагностична процедура към другите диагностични процедури, посочени във всеки диагностично-лечебен алгоритъм на съответната клинична пътека.

4. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Клиничната пътека се изпълнява в клиника/отделение от обхвата на медицинската специалност "Хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия"; от обхвата на медицинската специалност "Детска хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия".

Изискванията за наличие на задължителните звена, апаратура и специалисти са в съответствие с посоченият медицински стандарт.

4А. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Задължително звено/ Апаратура и оборудване
1. Клиника/отделение по хирургия или клиника/отделение по детска хирургия
2. Операционен блок/зали
3. ОАИЛ/КАИЛ
4. Клинична лаборатория
5. Образна диагностика
6. Лаборатория по клинична патология

В случаите, когато лечебното заведение за болнична помощ не разполага със собствена клинична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейност по клинична лаборатория от съответното ниво, определено с настоящия стандарт, по договор със самостоятелна медико-диагностична лаборатория или с клинична лаборатория – структура на друго лечебно заведение. В тези случаи лабораторията, с която е сключен договорът, следва да бъде разположена в една и съща сграда с болницата или в рамките на болницата. С договора задължително се обезпечават 24-часово осъществяване на дейностите по клинична лаборатория за нуждите на структурата по анестезия и интензивно лечение.

Когато клиника по ендокринна хирургия има структура/направление по анестезиология и интензивно лечение, в съответствие с разрешението за дейност на ЛЗ, издадено от министъра на здравеопазването, се допуска сключване на договор по тази КП.

Лечебното заведение трябва да има структура по патоанатомия или да ползва по договор външна (намираща се на територията на населеното място).

Скъпоструващи медицински изделия за провеждане на лечение

Медицински изделия за робот асистирани хирургия	НЗОК не заплаща посочените изделия
--	---

4Б. НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- четирима лекари с придобита медицинска специалност по хирургия. За осъществяване на диагностичните дейности лечебното заведение, в което има структура по хирургия от второ ниво на компетентност, трябва да разполага както и с един лекар с придобита квалификация за извършване на ехография.

- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар със специалност по образна диагностика;
- лекар със специалност по клинична лаборатория;
- лекар със специалност по клинична патология.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- лекар със специалност по детска хирургия;
- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар със специалност по образна диагностика;
- лекар със специалност по клинична лаборатория;
- лекар със специалност по клинична патология.

Всички планови операции на деца до 9- годишна възраст се извършват от хирург с придобита специалност по детска хирургия;

При пациенти на възраст от 9 до 18 години оперативната процедура може да бъде извършвана от хирург или детски хирург с 10 годишен стаж по специалността.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА:

- лекар със специалност по хирургия и с едногодишен опит в областта на ендокринната хирургия.

При доказано онкологично заболяване пациентът задължително се насочва към Клинична онкологична комисия или Клинична хематологична комисия (съгласно медицински стандарти „Медицинска онкология“ и „Клинична хематология“), осигурена от лечебното заведение чрез договор.

При анамнеза от страна на пациента за алергия се извършва задължителна консултация с лекар със специалност по анестезиология или клинична алергология.

5. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

Дейностите и услугите в обхвата на клиничната пътека се осъществяват незабавно или се планират за изпълнение в зависимост от развитието, тежестта и остротата на съответното заболяване и определения диагностично-лечебен план.

5А. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ:

Спешна диагностика и лечение за пациенти с:

1. остро настъпила хеморагия от щитовидната жлеза;
2. напреднали тумори на щитовидната жлеза с метастази; компресия в шийната област

Диагностика и лечение на пациенти със:

1. Хиперплазия или друго заболяване на щитовидната жлеза, съпроводено със:

- диспнея - цианоза, стридор, изпотяване, безпокойство, стягане в гръдната област;
- дисфагия - затруднения при преглъщане (в началото към твърди храни, а по-късно към течности);
- болки в областта на ларинкса, усещане за "чуждо тяло".

2. Хипертиреозидизъм с невровегетативна симптоматика - сърцебиене, тремор на крайниците, лесна уморяемост, неповлиян от прилаганото консервативно лечение.

3. Заболявания на паращитовидните жлези.

На оперативно лечение подлежат тумори в стадии T₁₋₄ N₀₋₃ M₀ по TNM класификация.

5Б. ДИАГНОСТИЧНО- ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ

Прием и изготвяне на диагностично-лечебен план.

При подготовка на болния в лечебното заведение:

1. Вземане на биологичен материал за изследвания се извършва в първите 24 часа от хоспитализацията на пациента.
2. Образни изследвания се извършват до 48 часа от началото на хоспитализацията на пациента.

Оперативно лечение на пациенти с доброкачествени заболявания на щитовидната жлеза и паращитовидните жлези

Оперативното лечение на пациенти с хипертиреозидизъм включва:

- при Базедова болест - извършва се субтотална резекция на щитовидната жлеза;
- при токсичен аденом - извършва се субтотална или тотална резекция на поразения лоб;
- при базедофицирана струма - извършва се субтотална резекция на щитовидната жлеза;
- при нодозна струма - извършва се парциална или субтотална резекция на щитовидната жлеза.

При доброкачествени заболявания на паращитовидните жлези - извършва се екстирпация на наличния аденом, а при хиперплазия - екстирпация на три от тях и резекция на четвъртата жлеза.

При необходимост, се прилагат локални хемостатици.

6. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА

Интраоперативно и постоперативно, след задължително хистологично изследване и верифициране на тумора. При злокачествени заболявания се определя клиничният стадий на онкологичното заболяване по TNM системата.

7. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ

Медицински критерии за дехоспитализация:

- добре зарастваща оперативна рана;
- липса на фебрилитет в последните 48 часа;
- липса на сериозни субективни оплаквания или обективно регистрирани от лекаря отклонения.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в *“история на заболяването”* (из) и в част ii на *„направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. мз - нзок № 7).

2. ПРЕДОПЕРАТИВНА БОЛНИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – включва попълване на лист за *предоперативна анестезиологична консултация* (документ №2) и задължителна предоперативна епикриза – документите се оформят съгласно медицински стандарти *“анестезия и интензивно лечение”* и *“общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия”*.

3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ЛЕЧЕНИЕТО:

3.1. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ПРЕДОПЕРАТИВНИ ДНИ В “ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО” (ИЗ).

3.2. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ОПЕРАЦИЯТА – ИЗГОТВЯНЕ НА ОПЕРАТИВЕН ПРОТОКОЛ (СЪОБРАЗНО МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТИ “ОБЩИ МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТИ ПО ХИРУРГИЯ, НЕВРОХИРУРГИЯ, ГРЪДНА ХИРУРГИЯ, КАРДИОХИРУРГИЯ, СЪДОВА ХИРУРГИЯ, ДЕТСКА ХИРУРГИЯ И ЛИЦЕВО-ЧЕЛЮСТНА ХИРУРГИЯ“.

3.3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА СЛЕДОПЕРАТИВНИТЕ ДНИ В “ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО” (ИЗ).

4. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- *“ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО”*;
- ЧАСТ III НА *„НАПРАВЛЕНИЕ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ/ЛЕЧЕНИЕ ПО АМБУЛАТОРНИ ПРОЦЕДУРИ“* (БЛ. МЗ - НЗОК № 7);
- ЕПИКРИЗА – ПОЛУЧАВА СЕ СРЕЩУ ПОДПИС НА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ/НАСТОЙНИКА), ОТРАЗЕН В ИЗ.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ/ НАСТОЙНИКА/ ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Какво всъщност представлява щитовидната жлеза?

Тя е орган с пеперудоподобна форма, разположена пред трахеята, непосредствено под тиреоидния хрущял и гръкляна. Има два странични лоба и свързваща част – мост. Щитовидната жлеза е един от най - кръвоснабдените органи в човешкият организъм. Тя произвежда хормони, които са главният стимулиращ и регулиращ фактор на метаболизма в човешкия организъм.

Какво представляват паращитовидните жлези?

Те са хормоно-произвеждащи органи - на брой от два до осем, обикновено четири, разположени по задната повърхност на щитовидната жлеза. Те произвеждат паратхормон, който участва в калциево-фосфорната обмяна на организма.

ДОБРОКАЧЕСТВЕНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ЩИТОВИДНАТА ЖЛЕЗА И ПАРАЩИТОВИДНИТЕ ЖЛЕЗИ

Оперативното лечение зависи от функционалното състояние на щитовидната жлеза. При пациентите с хипертиреоидизъм (Базедова болест, токсичен аденом, базедофицирана струма) се извършва предварителна подготовка с тиреостатична терапия, която продължава в рамките на една-две години. Тази терапия цели да доведе пациента до еутиреоидно състояние (отзвучаване на оплакванията), след което да се извърши тиреоидната намеса. При пациентите с доброкачествена струма се оперират без предварителна подготовка.

Пациентите с аденом на паращитовидните жлези подлежат на срочна оперативна намеса след предварителна обща подготовка.

ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ЩИТОВИДНАТА ЖЛЕЗА И ПАРАЩИТОВИДНИТЕ ЖЛЕЗИ

Онкологичните тумори на щитовидната жлеза са относително чести заболявания, при които нормалните клетки на щитовидната жлеза се израждат в онкологични клетки, т.е. в такива, които се делят безконтролно и не носят никаква функционална или структурна полза за организма.

Карциномът на паращитовидните жлези е изключително рядко заболяване.

Как се лекува карцинома на щитовидната жлеза/паращитовидните жлези?

Развитието на съвременната медицина позволява да се осигури лечение за всички пациенти с карцином на щитовидната жлеза и паращитовидните жлези във всички стадии на заболяването. Естествено, колкото в по-ранен стадий се открие заболяването, толкова по-добри са резултатите от проведеното лечение, подобрява се прогнозата и се снижава смъртността.

Хирургично лечение

Хирургичното лечение има за цел премахване на туморното образуване.

При напредналите стадии се налага да се премахне цялата щитовидна жлеза, а при наличие на шийни метастази се премахват и шийните лимфни възли.

В следоперативния период е възможно да настъпят някои усложнения, свързани със самата оперативна намеса. Увреждането на паращитовидните жлези води до изтръпване по лицето и ръцете, изискващо бърза лекарска намеса.

При разширените оперативни намеси е възможно и увреждане на гласовите нерви (едностранно или двустранно), като при последното е възможно и поставянето на трахеостомна канюла. Състоянието е неприятно, но в последствие при всички болни се постига трайно възстановяване чрез провеждане на гласова рехабилитация.

Йод 131 терапия и лъчетерапия

След уточняване на хистологичния вид на тумора и стадия на заболяването ние Ви представяме на съвместно обсъждане с лъчетерапевт и химиотерапевт и за постигане на туморен контрол може да се наложат допълнително лъчетерапия и химиотерапия.

Йод 131 терапията и лъчетерапията най - често се провежда след оперативното лечение.

Химиотерапията и имунотерапията се използват допълнително при някои от видовете тумори за постигане на добри резултати.

Какво е необходимо да се направи за ранното диагностициране на карцинома на щитовидната жлеза?

Ако имате възлова формация в областта на шията (щитовидната жлеза) трябва своевременно да се обърнете към вашият лекуващ лекар и да направите специфичните за това изследвания. Всички възлови образувания на щитовидната жлеза подлежат на оперативно лечение. Ако имате промяна в гласа, болки и стягане в шийната област следва да се обърнете към УНГ-специалист или ендокринолог.

Защо е необходимо да постъпите в болница?

Необходимостта за постъпване в болница се налага за доказване наличието на малигнен тумор на щитовидната жлеза или паращитовидните жлези и предприемане на съответно лечение.

Преглед на щитовидната жлеза.

Лекарят започва своя преглед на щитовидната жлеза или паращитовидните жлези чрез оглед и палпация на шийната област, която може да бъде извършена по няколко способа. В последствие се назначават хормонални изследвания (вземане на кръв) и инструментални изследвания (направа на ТСЦ, ехография, пункционна биопсия, туморни маркери).

Лечение и прогноза

Възможностите за лечение и прогноза зависят от клиничното и функционалното състояние на щитовидната жлеза/паращитовидните жлези. В случаите на повишено производство на хормони (хипертиреозидизъм) се налага медикаментозно лечение по схема за определен период.

В случаите на установени възлови образувания в щитовидната жлеза се препоръчва оперативно лечение.

След провеждане на лечението (медикаментозно, хирургично, лъчелечение, химиотерапия или комбинирано) пациентите подлежат на редовни контролни прегледи, при които се следи дали състоянието е овладяно.